

Chambre des Représentants

SESSION 1956-1957.

19 DÉCEMBRE 1956.

PROJET DE LOI

modifiant la loi du 15 juin 1951 sur la milice,
le recrutement et les obligations de service.

AMENDEMENTS

PRÉSENTÉS PAR LE GOUVERNEMENT.

Art. 44.

Remplacer le texte de cet article par ce qui suit :

Art. 44.

Un Chapitre VIIIbis, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi :

Chapitre VIIIbis.

Du service militaire des femmes.

Art. 86ter. — Les femmes, citoyennes belges, âgées de 18 ans au moins, peuvent être admises à contracter un engagement volontaire et des renagements volontaires.

Tant qu'elles n'ont pas atteint l'âge de 21 ans, elles doivent justifier du consentement de leur père, mère ou tuteur, ou de l'adoptant selon les distinctions et les modalités prévues à l'article 77, alinéas 2 et 3.

La femme mariée doit justifier de l'autorisation expresse et écrite de son époux; cette autorisation est irrévocable.

Art. 86quater. — Le Roi arrête les conditions auxquelles sont subordonnées l'admission et la résiliation des engagements et des renagements.

La durée de l'engagement et de chaque renagement ne peut excéder deux ans. Le Roi a toujours le droit de résilier le contrat si des motifs exceptionnels le justifient.

Voir :

579 (1955-1956) :

- N° 1 : Projet de loi.
- N° 2 à 10 : Amendements.

Kamer der Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1956-1957.

19 DECEMBER 1956.

WETSONTWERP

tot wijziging van de dienstplichtwet
van 15 juni 1951.

AMENDEMENTEN

VOORGESTELD DOOR DE REGERING.

Art. 44.

De tekst van dit artikel vervangen door wat volgt :

Art. 44.

In dezelfde wet wordt een hoofdstuk VIIIbis ingevoegd, luidend als volgt :

Hoofdstuk VIIIbis.

Vrouwelijke militaire dienst.

Art. 86ter. — De vrouwen, die Belgisch burger en ten minste 18 jaar oud zijn, kunnen worden toegelaten tot het aangaan van vrijwillige dienstneming en van wederdienstneming.

Zolang zij niet de leeftijd van 21 jaar bereikt hebben, moeten zij doen blijken van de toestemming van hun vader, moeder of voogd of van de aannemende persoon, naar gelang van het in artikel 77, 2^e en 3^e lid, gemaakt onderscheid.

De gehuwde vrouw moet van de uitdrukkelijke en schriftelijke machting van haar man doen blijken; deze machting is onherroepelijk.

Art. 86quater. — De Koning bepaalt de voorwaarden waaronder dienstneming en wederdienstneming kunnen aangegaan en verbroken worden.

De duur van de dienstneming en van elke wederdienstneming mag twee jaar niet te boven gaan. De Koning heeft steeds het recht om de verbintenis te verbreken ingeval buitengewone omstandigheden zulks rechtvaardigen.

Zie :

579 (1955-1956) :

- N° 1 : Wetsontwerp.
- N° 2 tot 10 : Amendementen.

Art. 86quinquies. — L'engagement prend cours le jour de la signature de l'acte.

Le renagement prend cours à l'expiration de l'engagement ou du renagement précédent ou le jour de la signature de l'acte s'il ne fait pas immédiatement suite à l'engagement ou à un renagement.

Aucun renagement ne peut être contracté plus de trois mois avant l'expiration d'un engagement ou d'un renagement en cours.

Le temps que la femme passe dans les écoles de l'armée comme engagée ou renagée compte comme service actif.

Art. 86sexies. — Les femmes occupent uniquement des fonctions non combattantes dans les unités ou services.

Art. 86septies. — Lors de son entrée au service, la femme acquiert la qualité de militaire de la manière prescrite à l'article 57.

Elle a dès lors tous les droits et tous les devoirs des militaires.

Art. 86octies. — Dans la limite des cadres qui lui seront réservés, elle accède aux grades dans les mêmes conditions que les hommes.

Art. 86nonies. — Elle a droit aux congés dans les conditions prescrites à l'article 82.

Art. 86decies. — En période de mobilisation les engagements et renagements en cours sont prorogés de plein droit jusqu'au jour fixé par le Ministre de la Défense Nationale et au plus tard jusqu'au jour fixé pour la mise de l'armée sur pied de paix.

Art. 86undecies. — Les femmes qui n'ont pas d'obligations en vertu des dispositions précédentes peuvent être admises à l'engagement ou au renagement volontaire dans le personnel non permanent des unités auxquelles est affecté le contingent spécial. Les dispositions des articles 86bis, 86ter, 86quater, 86septies et 86octies sont applicables à ces engagements et renagements.

JUSTIFICATION.

L'amendement tend à établir le statut légal de la femme qui contracte un engagement volontaire.

Le Chapitre VIIIbis est le pendant du chapitre VIII qui concerne les engagements et les renagements volontaires.

Pour tenir compte de certaines remarques qui ont été formulées, l'âge minimum a été porté à 18 ans, ce qui correspond d'ailleurs à ce qui se fait dans d'autres pays.

En précisant que la durée des engagements et des renagements ne peut excéder deux ans la loi fera la juste part des intérêts légitimes de l'Etat qui engage et de la femme qui s'engage.

D'une part, l'Etat qui forme le personnel engagé pour qu'il puisse lui rendre des services est en droit de compter sur ces services pendant une certaine durée.

D'autre part, si la femme se marie et fonde un foyer, il ne convient pas qu'elle soit tenue à des engagements de longue durée.

Le terme de deux ans pour le premier engagement et pour chaque renagement subséquent paraît convenable, puisqu'il permettra à la femme d'être dégagée de ses obligations après un délai qui n'a rien d'excessif et de prendre raisonnablement les arrangements nécessaires en vue de ses projets d'avenir. On remarquera d'ailleurs que le Roi a le droit de résilier le contrat lorsque des circonstances spéciales le justifient; particulièrement des circonstances d'ordre familial pourraient justifier pareille résiliation.

C'est dans ce but également que le projet interdit qu'un renagement puisse être contracté plus de trois mois avant l'expiration de l'engagement.

Art. 86quinquies. — De dienstneming gaat in de dag waarop de akte ondertekend wordt.

De wederdienstneming gaat in bij het verstrijken van de vorige dienstneming of wederdienstneming of de dag waarop de akte ondertekend wordt, zo zij niet onmiddellijk volgt op de dienstneming of een wederdienstneming.

Geen wederdienstneming mag aangegaan worden meer dan drie maanden voor het verstrijken van een lopende dienstneming of wederdienstneming.

De tijd welke de vrouw in de legerscholen als dienstnemende of wederdienstnemende doorbrengt, wordt als werkelijke dienst medegerekend.

Art. 86sexies. — De vrouwen worden uitsluitend voor niet-strijdende posten in de eenheden of diensten aangewezen.

Art. 86septies. — Bij haar indiensttreding verkrijgt de vrouw de hoedanigheid van militair op de wijze bepaald bij artikel 57.

Zij heeft derhalve al de rechten en plichten van de militairen.

Art. 86octies. — Binnen de perken van de haar voorbehouden kaders heeft zij toegang tot de graden onder dezelfde voorwaarden als de mannen.

Art. 86nonies. — Zij heeft recht op de verloven onder de voorwaarden bepaald bij artikel 82.

Art. 86decies. — In mobilisatieperiode worden de lopende dienstnemingen en wederdienstnemingen van rechtswege verlengd tot de dag door de Minister van Landsverdediging bepaald en uiterlijk tot de dag bepaald voor het op vredesvoet brengen van het leger.

Art. 86undecies. — De vrouwen die geen verplichtingen hebben krachtens bovenstaande bepalingen kunnen toegelaten worden tot het aangaan van vrijwillige dienstneming of wederdienstneming bij het niet-permanente personeel van de eenheden, waarbij het speciale contingent is ingedeeld. Het bepaalde in de artikelen 86bis, 86ter, 86quater, 86septies en 86octies is van toepassing op deze dienstnemingen en wederdienstnemingen.

VERANTWOORDING.

Het amendement heeft tot doel het wettelijk statuut vast te stellen van de vrouw die een vrijwillige dienstneming aangaat.

Hoofdstuk VIIIbis is de tegenhanger van hoofdstuk VIII dat handelt over de vrijwillige dienstneming en wederdienstneming.

Rekening houdend met bepaalde opmerkingen wordt de minimumleeftijd van 18 jaar opgevoerd, hetgeen trouwens overeenstemt met wat in andere landen is aangenomen.

Waar de wet bepaalt dat de duur van de dienstnemingen en van de wederdienstnemingen niet twee jaar mag te boven gaan houdt zij op billijke wijze rekening met de rechtmatige belangen van de Staat, die aanweert en van de vrouw, die dienst neemt.

Enerzijds heeft de Staat, die het aangeworven personeel opleidt opdat het hem diensten zou kunnen bewijzen, het recht om van die diensten gedurende een bepaalde tijd gebruik te maken.

Wanneer, anderzijds, de vrouw huwt en een huisgezin sticht, past het niet dat zij door een langdurige dienstverbintenis zou gebonden zijn.

De duur van twee jaar voor de eerste dienstneming en voor elke volgende wederdienstneming blijkt redelijk te zijn, vermits daarbij de vrouw in de mogelijkheid verkeert vrij van verbintenissen te worden na een termijn, die hoegenaamd niet overdreven is en die hetbaar in staat zal stellen op behoorlijke wijze de vereiste voorzieningen te treffen ten aanzien van haar toekomstplannen. Men zal trouwens opmerken dat de Koning het recht heeft de verbintenis te verbreken in geval buitengewone omstandigheden zulks rechtvaardigen, in 't bijzonder omstandigheden van familiale aard zouden dergelijke verbreking kunnen rechtvaardigen.

Het ontwerp bepaalt dan ook dat geen wederdienstnemingskontract kan worden ondertekend meer dan drie maanden voor het verstrijken

ment ou d'un renagement en cours pour éviter que des renagements ne soient contractés prématurément.

La disposition relative au temps qui serait passé dans les écoles de l'armée par les engagées et renagées tend à éviter tout doute à cet égard, en raison de l'article 80, § 3, qui prévoit que ce temps ne compte pas lorsqu'il s'agit de cours ayant pour objet d'augmenter l'instruction générale non militaire du volontaire.

Les femmes ne pourront occuper que des fonctions non combattantes même si elles sont affectées à des unités combattantes; elles trouveront spécialement leur utilisation dans des emplois d'administration, éventuellement dans les administrations du personnel militaire, du recrutement, du service postal, dans la gestion du matériel et des vivres, dans les services de comptabilité, des interprètes, etc.

En outre, elles conviendront pour certains emplois dans les communications, liaisons et transmissions, par ex., en qualité de centralistes de téléphones, de télégraphistes, d'opératrices de radios, d'opératrices radar.

Enfin, certains emplois du Service de Santé pourront leur être confiés. Rien n'empêche, en effet, qu'elles contribuent à la gestion et à l'administration de ces services. De plus, elles pourront y remplir des emplois dans les services médicaux, paramédicaux et d'hygiène.

En ce qui concerne l'acquisition de la qualité de militaire, elle se fait de la même manière que pour les hommes et elle a les mêmes conséquences.

Parmi les emplois auxquels les femmes peuvent être affectées, un certain nombre sont des emplois d'officiers, de sous-officiers, de caporaux; elles doivent pouvoir y accéder dans les mêmes conditions que les hommes.

Le régime des congés sera celui des volontaires du sexe masculin tel qu'il est déterminé à l'article 82.

En période de mobilisation tous les engagements et renagements en cours sont prorogés.

Contrairement aux hommes qui sont soumis aux obligations militaires pendant quinze ans en vertu de leurs obligations de milice et qui, s'ils contractent un engagement volontaire, restent tenus à ces obligations de milice après l'expiration de leur engagement ou renagement et qui sont dès lors placés en congé illimité et rappelables en cas de mobilisation, les femmes n'ont d'autres obligations que celles qui résultent de leur engagement, ou renagement, prolongé le cas échéant en cas de mobilisation, mais elles ne sont ni placées en congé illimité ni rappelables après l'expiration de leur engagement ou renagement.

Au même titre que les hommes n'ayant plus d'obligations militaires ou n'étant plus susceptibles d'en avoir peuvent, en vertu de l'article 86bis nouveau, ajouté à la loi par l'article 43 du projet, être admis à l'engagement ou au renagement dans le personnel non permanent des unités auxquelles est affecté le contingent spécial, les femmes peuvent être admises à contracter pareil engagement dans les mêmes conditions, sauf les conditions plus rigoureuses concernant le consentement pour les mineures et l'autorisation en cas de mariage et le fait que la durée des engagements et renagements ne peut excéder deux ans.

Le Ministre de l'Intérieur.

van de lopende dienstneming of wederdienstneming ten einde te voorkomen dat wederdienstnemingen voorbarig zouden worden aangegaan.

De bepaling in verband met de tijd, welke in de legerscholen door de dienstnemende of wederdienstnemende mocht zijn doorgebracht, heeft tot doel alle twijfel ten deze weg te nemen ten overstaan van artikel 80, § 3, waarin is bepaald dat die tijd niet medegerekend wordt wanneer het cursussen betreft waarmede beoogd wordt de algemene niet-militaire ontwikkeling van de vrijwilliger verder op te voeren.

De vrouwen zullen slechts niet strijdende posten mogen bezetten, zelfs wanneer zij bij gevechtseenheden worden ingedeeld; zij zullen vooral aan het werk gezet worden in de administratieve betrekkingen, eventueel in de administraties betreffende het militair personeel, de aanwervingen, de postdienst, voor het beheer van het materieel en van de proviand, in de comptabiliteitsdiensten, als tolken, enz...

Zij zullen ook geschikt zijn voor bepaalde betrekkingen in de berichtgevings-, verbindings- en transmissiediensten, bv. als telefoniste, telegrafiste, radio-operatrice, radaroperatrice, enz...

Tenslotte kunnen hun ook zekere posten bij de Gezondheidsdienst worden toevertrouwd, niets hebet, inderdaad, dat zij medewerken aan het beheer en het bestuur van die diensten. Bovendien kunnen zij werkzaam zijn in de medische, paramedische en hygiënische diensten.

De hoedanigheid van militair verkrijgen zij op dezelfde wijze als de mannen, met dezelfde gevolgen van dien.

Onder de posten, waarin de vrouwen kunnen worden tewerkgesteld, zijn er een bepaald aantal, waarvoor de graad van officier, onderofficier en korporaal is vereist. Zij moeten tot die posten toegang hebben onder dezelfde voorwaarden als de mannen.

De verlofregeling is die welke voor de mannelijke vrijwilligers geldt overeenkomstig artikel 82.

In mobilisatieperiode worden alle lopende dienstnemingen en wederdienstnemingen verlengd.

In tegenstelling met de mannen die, op grond van hun militieverplichtingen gedurende vijftien jaar aan de militaire verplichtingen onderworpen zijn en die, wanneer zij een vrijwillige dienstneming aangaan, tot die militieverplichtingen gehouden blijven na het verstrijken van hun dienstneming of wederdienstneming, derhalve met onbepaald verlof worden geplaatst en in geval van mobilisatie kunnen wederopgeroepen worden, hebben de vrouwen geen andere verplichtingen dan die welke voortvloeien uit hun dienstneming, of wederdienstneming, eventueel verlengd in geval van mobilisatie, maar zij worden niet met onbepaald verlof geplaatst of zijn niet wederoproepbaar na het verstrijken van hun dienstneming of wederdienstneming.

Evenals de mannen die geen militaire verplichtingen meer hebben of er geen meer kunnen hebben, krachtens het nieuw artikel 86bis, bij artikel 43 van het ontwerp aan de wet toegevoegd, een dienstneming of een wederdienstneming kunnen aangaan bij het niet permanente personeel van de eenheden, waarbij het speciale contingent is ingedeeld, kunnen de vrouwen een dergelijke dienstneming onder dezelfde voorwaarden aangaan, mits evenwel strengere vereisten wat betreft de toestemming voor de minderjarige en de machtiging voor de gehuwde vrouwen, alsmede dat de duur der dienstnemingen en der wederdienstnemingen de twee jaar niet mag overschrijden.

De Minister van Binnenlandse Zaken,

P. VERMEYLEN.